

Ca-Nostra

* * * ANY TERCER NÚM. 135 * * * QUINZENARI POPULAR * * * INCA, 16 DE SEPTEMBRE DE 1910 * * *

L'ESPERIT DE BALMES

Maldement no's citi mai el nom de Balmes sense decorarlo rutinariament amb allò de *el immortal filòsof*, o *el insigne pensador*, etz. etz.,—sospit que admiradors sincers (d'aquells que saben lo qu'admiran), en té pocs Balmes entre nosaltres.

Y amb això ja està dit que té pocs deixebles, y que la seva obra feconda com cap altra si hagués arribat a informar el nostre esperit col·lectiu, resta socialment estèril.

Per què? Perque s'inspirà en un criteri serè, temperat, ple de bon sentit, ple de respecte y d'amor a tots, —oposat diametralment al temperament espanyol.

Com fa notar en un notabilíssim estudi(*) un dels més llegendaris hereus del seu esperit, el geni de Balmes es essencialment català pel seu caràcter pràctic, positiu, amarat de sentit comú. Ningú més mesurat qu'ell y més serè en mitj dels desordres socials del seu temps, ningú més ben avengut amb la tradició y amb el progrés, més respectuós de les realitats socials, més enemic de tots els extrems y de tots els desequilibris, més just amb tothom.

Balmes era un home que no s'arborava com els espanyols de la dreta y de l'esquerra sino que pensava. Y per ensenyar de pensar la gent fou escrit *El Criterio*, libret utilíssim per tots, aon no s'aprenen coses fondues y torbadores, però s'hi adquireix al detall la sabiduria qu'un ha mester per consumir cada dia.

Un home podria passarse bellament d'estudiar la psicologia experimental qu'ara s'ensenyava a n-els montissionistes de setze anys (y que, naturalment, no aprenen); y podria passarse de mastegar els refrits escolàstics de la lògica que's sol estudiar a les nostres universitats. Però de llegir *El Criterio* no sen deuria passar ningú que sabés de lletra.

En el programa de la «Metafísica que jo vaig estudiar, figurava si mal no recort aquesta pregunta, devès allò de «Objeto, fin y método de nuestra asignatura»: La filosofia, es qualque cosa més que un

A LA MEMORIA
DEL SABI FILOSOF CRISTIA
EMINENT Y EXEMPLAR SACERDOT
Gloria de Nostra Raça Catalana

D. Jaime Balmes y Urpià

EN EL PRIMER CENTENARI DEL SEU NAIXAMENT

La Redacció de CA-NOSTRA

trenca-closques inutil? — Millor que molts de catedràtics, qui al cap d'avall no están de tot segurs de que no hu sia, respòn *El Criterio* a n-aquesta qüestió.

¿Quina es, doncs la causa d'aquesta incomprensió, d'aquest poc cas que s'es fet de les lliçons tan clares de Balmes, de la seva obra tan immediatament assimilable? Son els vicis del nostre temperament exaltat y incorregible, y són les quatre virtuts cardinals, Prudencia, Justicia, Fortalesa y Temperansa, qui resplendeixen en ella.

Vegis el prólec amb que comensa les seves *consideraciones politicas sobre la situacion en España*, y comparis la seva tònica amb la dels articles polítics a ne que'ns té acostumats la nostra premsa.

«Cuando las pasiones rugen con feroz bravura, cuando los partidos se disputan la arena con tanto encarnizamiento, difícil es que puedan hacerse escuchar, ni siquiera oír, los templados acentos de la razón é imparcialidad. Esta consideración me ha hecho caer repetidas veces la pluma de la mano, y hubiera sucumbido al desaliento, á no reflexionar que mi escrito tenía un mérito que nunca deja de producir buen efecto, porque ejerce poderoso ascendiente sobre el entendimiento y sobre el corazón: este mérito consiste en ser la sencilla expresión de convicciones profundas, el eco fiel de sentimientos generosos y puros.

»Quien se complazca en denuestos contra las personas y en calificaciones odiosas de las opiniones, no lo busque aquí: yo respeto demasiado á los hombres para que atreva á insultarlos, y sé contemplar con serena calma el vasto círculo en que giran las opiniones, porque no tengo la necia presunción de que puedan ser verdaderas solamente las mías. No es esto decir que en medio de opiniones dignas de respeto, no vea extravios lamentables, y hasta monstruosos delirios; mas en tal caso aborrezco el error, no al que yerra, y me inspiran compasión el extraviado y el delirante.

»Extraño á todos los partidos, y exento de odios y rencores, no pronunciaré una sola palabra que

(*) «Estructura mental y significació filosòfica de Balmes, per Mossen Friedrich Clascar. Vich. MCMIV.»

pueda excitar la discordia, ni provocar la venganza; y sea cual fuere el resultado de tantos vaivenes como agitan á esta nación desventurada; siempre pedré decir con la entera satisfacción de una conciencia tranquila: «No has pisado el linde prescrito por la ley, no has exasperado los ánimos, nos has atizado el incendio, no has contribuido á que se vertiera una gota de sangre, ni a que se derramara una sola lágrima.»

Mirem-nos-hi tots una estona en aquest clar espill de l'ànima de Balmes, avuy que celebrem la seva memòria!

M. FERRA

Balmes

*Plena de seny, de força, de bondat,
l'ànima austera de l'antiga Ausona
s'encarnà en aqueix home, y s'hi corona
del geni ab la suprema potestat.*

*Ell, en mitx del futur y del passat,
s'alça vident y sos oracles dona:
radiant de candor y llum pregona,
es l'humil sacerdot transfigurant!*

*Germans! per monument d'eix Centenari,
sobrel Montseny caldria bé posarhi
la gran figura ja admirada arreu.*

*Dominant Catalunya redimida,
s'alci l'estàtua, ab neu y sol ungida,
de gegant Pensador sota la Creu!*

MIQUEL COSTA Y LLOBERA, Pvre.

Palma de Mallorca, 14 Agost de 1910.

PERFILS BIOGRÁFICS DEN BALMES

Espanya, la patria dels grans héroes, está celebrant avuy noblement enorgullida el primer Centenari d'un dels seus més encumbrats pensadors: el Dr. Jaume Balmes.

Han passat ja molts d'anys desde la mort d'aquest Sol del passat sigle; y ¿per ventura l'admiració y respecte envers de tan gran filòsof s'han pogut extingir per un sol moment dels cors dels seus compatricis? No, de cap manera. Balmes es immortal, precisament perquè immortals son les seves obres, especi de monument granítich, incapàs d'esser derruit per l'acció del temps.

Ah! Es que Balmes al apareixer en el món de la ciencia, duya escrit en son front un destí providencial que va saber complir al peu de la lletra en el breu espay de la seva vida ay! desgraciadament efimera y penosa, però plena d'obres estipendes que serán l'admiració de totes les edats.

Es que Balmes, no va esser un d'aquells genis de fugitiva efervescencia, que per un moment par que semblin fascinar y excitar l'entusiasme amb la claretat dels seus fulgors, però que després van perdentse ràpidament dins l'infinit, deixant sols derrera-ells un recort tenuíssim, al par que ocasionen al esperit un un dels més sensibles desalentos. No; Balmes no va esser aixís. Balmes fonc un astre de primera magnitud del seu temps, que amb ordenada simetria seguí sempre l'òrbita trassada, deixant sentir la seva fecondant influencia fins en les més altes esferes de la vida humana.

Si examinem els seus judicis solidíssims qu'és noten en los seus escrits, veurem que

son d'una transparència qu'encanten. Si mos fixam en les seves admirables intuicions del pervenir, de que doná tan cumplides mostres, notarem qu'el temps y el caminar dels aconteixements s'han cuydat de confirmarles sens faltar ni un àpice.

No es d'estranyar, donchs, qu'el món dels sabis hagi vist sempre y continuu vegent en el modest y piados Sacerdot-Filòsof de Vich, a un veritadé geni, dedicantli un aplech de festeigs y un Congrés d'Apologètica, que pel seu contingent, per lo renombrat dels seus assembleistes y per la selecta representació del insigne Episcopat espanyol, ha format-no hi cap duple-una de les pàgines més brillants de la nostra historia contemporànea.

Molts son els títols justificatius de la fama universal de que gosa En Balmes. Seria un may acabar intentar fer menció de tots ells.

Uns dels millors relleus que d'En Balmes aparegué davant el mon sabi, es com Apologista Catòlich.

Feu ministre del altar, prengué part sens temer res, en la valenta lluyta que contra l'impietat ha sostenguda sempre l'Esglesia, única depositaria de la veritat revelada; lluyta antiquíssima, però renovada en cada sigle baix d'una forma especial, segons les propies tendencies.

Quant la crisis religiosa, promoguda per la reforma protestant, ab fera rebeldia a la suprema autoritat espiritual, y continuada pels abominables sarcasmes del filosofisme francés, que, revestit, amb apariencia, d'un fals ropatge científich, resultava per aquest molu més perillós per la societat, allavors el veim lluytar briosamente, abceptant el reto amb varonil enterea, interrogant a l'istoria, evocant institucions, personatges y costums, invocant les incommovibles lleys de l'humanitat y presentant, finalment, en admirable cuadro reunits, tots els triomfs del Catolicisme.

Però, l'ocasió més apropiada y tal volta la més solemne de totes les que se presentaren a n'En Balmes en el camp de la Apologètica catòlica, fonc la que breument vaig a resumir aquí.

Després de set anys d'èpica lluita, el tradicionalisme espanyol, venut en mal hora, més no vençut pel villá triomfador N'Espartero, tengué qu'arriar la bandera catòlica, que tremolava al davant dels seus voluntaris.

La revolució triomfant se sentia orgullosa. Aquells liberals, en mal hora nascuts per la ruina de la nostra Patria, contemplaven impavids la crema dels convents y la matanza dels frares, y obertes les portes a les passions més bordes, no tenien intent més que de esclavitzar al Clero, robantli els reduits bens que li havien deixat.

Espanya se commogué tota davant les tendencies d'aquell tirán. Amb axò s'axecapotent en mitx del espant y ansietat general dels catòlics, la veu d'En Balmes, mediant dos opúscols seus, que un després del altra apagueren dins la Ciutat dels Comptes, y foren: «Observaciones sobre los bienes del Clero» y «Consideraciones politicas sobre la situación de España».

Alló va esser un llamp seguit d'una tronada espantosa. Els catòlics lletgiren, mes bé diré, devoraren amb frenesi y propagaren per tot arreu el doble opúscol. Catalunya saludá amb aplausos l'estel gloriós qu'en el seu hermós cel apareixia, y Espanya tota va repetir amb entusiasme, amb amor, amb gratitud, amb delirant ovació el nombre del inclit Balmes. Oh! y a n'aquina altura se remonta el jove Prevere vigetá amb aquests dos opúscols; altura, que uo havia d'esser més que els preliminars de la seva fama. Verament po-

ques pàgines se haurán escrites mes pàgines de vida en favor del Clero, barbrament perseguít per un govern sense vergonya y conciencia.

Mes el geni del nostre compatrici, que el vuit anys de la seva vida pública s'havia de manifestar á l'Esglesia y a la Patria en mil formes y circumstancies, no's podia contentar amb aquest, que diriem, bosqueig d'apologologia catòlica, sino que de sa vasta inteligencia havia de brotar una obra mestre, que per si sola bastás per ferlo immortal, y aixís succeir ab: *El Protestantismo comparado con el Catolicismo en sus relaciones con la civilización europea*. En aquesta obra apareix Balmes com exacte analizador de la realitat humana en les seves diferents manifestacions; periodos del seu evolucionament; en ella, manifestá també com un potent sintetizador del pensament qu'informa una època; com mestre sublim, coleccionador de les llissses qu'ofereix el curs dels aconteixements, per molt complicats qu'aquests sien; com águila que descubreix nous horitzons sobre tot el camí qu'examina; y, metafòricament parlant, com botànich expert a n'aquí no li escape especie alguna util pels seus fins. Amb assombrosa copiositat d'erudició, desarrolla el pensament de que «abans del Protestantisme la civilizació europea s'havia desarrollat tant com fou posible; qu'el Protentantisme va torçer el camí d'aquesta civilizació y produí una d'immensa valia a les sociedats modernes; una paraula, qu'els adelantos qu'han seguit n'el Protestantisme, no s'han fet por-él, sino pesar de él» Y per provar això, va fer veure l'influencia del Catolicisme en el progrés de les nacions, baix del aspecte religiós, social, polítich, científich y literari, cotejantlo en aquests diferents punts amb el Protestantisme. Tal es l'obra en qu'apareix Balmes ab tota la riquesa de recursos y respecte de la qual ha dit el sabi polígraf espanyol Menendez y Pelayo: *obra de inmenso aliento para mi; es el primer libro español más trascendental y de más importancia del siglo pasado* (1). Finalment dita obra es estáda saludada amb veneració pels més distingits apologistes moderns com son el Cardenal Wiseman y el P. Perrone, carinyosament adquirida per les seves biblioteques particulars pels immortals Pontífices Pio IX y Lleó XIII.

Y ¿que diré de les belles cualitats personals del nostre Balmes? Ah! respecta d'ella tota ponderació resulta fátua y desalinyada. No puch sustreurem d'insertar aquí una curta entrevista ab el seu Prelat, ahont se retrata el seu carácter humildíssim.

Pochs dies després d'ordenat de Sacerde resolgué interiorment consagrarse amb més zel al ministeri pastoral.

Avistantse un dia ab el seu bondados Bisbe Corcuera, aquest li pregunta:

—¿Que desitges, Jaume?

—Un curat respongué l'humil Prevere qu'estava destinat a ser un'antorxa en la casa del Senyor.

—No, digué ab astuta previsió el Bisbe Veten a l'Universitat y estudia.

Y Balmes, obehint el seu Prelat s'entrega més zel als estudis universitaris, ampliant la seva carrera amb el curs de Canons y mereixent per rigurosa oposició el grau qu'en l'enguatge d'Universitat se diu de *pompa*.

Tales la nota més simpática y personal d'En Balmes: la completa elevació del seu esperit sobre tota passió miserable. Una vida exemplar de Sacerdot lo tenia ab tret y un coneixament molt exacte de les forces y tendencies del cor humá, renovat y en-

(1) Historia de los Heterodoxos Españoles.

fortit per la meditació cotidiana, lo tenia en tot moment esclau d'una disciplina d'asceta.

Finalment Balmes fou un gran patriòtic, perquè confiava en la regeneració de la nació, aixecant l'esperit nacional. La seva obra de civilització no va ésser desgraciadament de tots entesa; sinó que trobà resistència entre els escrupulosos conservadors de les antigues rutines; però el seu talent tenia que sobrepujar a demunt tots, perquè el geni s'imposa, y sobrepuja en efecte, y la seva filosofia, es l'admiració de tots quants de partidaris y contraris que l'estudien amb consciència.

¡Oh Balmes! ¡oh litá brau del sigle XIX! Amb quanta raó te poden aplicar aquestes paraules que resumeixen tota la teva vida: «Consummatus in brevi, explevit tempora multa!» Y ¡quant be meresqueres veurerte recompensat dels teus treballs amb aquella expressió de la teva mare benivolguda, quant pòchs moments antes de morir, te digué: «Fill meu, el món parlarà molt de tú»

¡Quina paraula tan fatídica li va dictar el seu cor de mare!

Mallorquins!! ¡honrem a Balmes!

¡Gloria, donchs, a Balmes en el seu primer Centenari!

J. AGUILÓ.

Inca—14—9—10.

Es impossible que totes les religions sien una invenció humana.

Traducció del article VI del Capítol XXI de (El Criterio de Balmes)

¿Seria lícit pensar que no hi ha cap religió verdadera y que totes son inventades per l'home? No. — ¿Qui fou l'inventor?

L'origen de les religions se pert en la nit del temps; allà ahont hi ha homes allà hi ha sacerdots, altar y culte. ¿Qui serà l'inventor qual nom s'hauria olvidat y de qui l'invenció s'hauria espargida sobre la terra comunicantse a totes les generacions? Si l'invenció succehí entre pobles cultes, ¿Com se lográ que l'acceptassin els barbres y seuvaltes? Si va néixer entre aquests, ¿com no la recusaren les nacions civilisades? Direu que va ser una necessitat social y que el seu comensament está en el meteix bres de la societat. Però, llevores se pot preguntar: ¿Qui conegué aquella necessitat, qui discorregué els medis de satisfèr-la, qui imaginá un sistema tan apropiat per enfrenar y retgir als homes? Y, una vegada fet el descobriment, ¿qui tengué en sa mà tots els enteniments y tots els cors per comunicarlos aqueixes idees y sentiments que han fet de la Religió una verdadera necessitat y, per dirho axí, una segona naturalesa?

Veim a cada passa que els descobriments més útils, més profitosos, més necessaris, se son limitats a n-aquesta ó a n-aquella nació durant llarg temps, sens extendre-se a les altres y no propagantse sino amb molta lentitut a les més immediates o relacionades; ¿com es que no haja succehit lo meteix en lo que diu a la religió? ¿Com es que de la maravellosa invenció n'hajen tengut coneixement tots els pobles de la terra, fos quin fos el país, llengua y costums; barbárie o civili-

sació, grosseria y cultura?

Aquí no hi ha remey: o la Religió procedeix d'una revelació primitiva o d'una inspiració de la naturalesa; en un y altre cas trobam el seu origen diví; si hi ha revelació, Deu ha parlat al homo; si no n'hi ha, Deu ha escrit la Religió en el fons de la nostr'ánima. Es indubitable que la Religió no pot ser invenció humana y que, apesar de lo disfigurada y alterada que la veim endiferents temps y paisos, se descubreix en el fons del cor humá un sentiment devallat d'alla-dalt: através de les monstruositats que nos presenta l'Historia, columbram senya certa d'una revelació primitiva.

B. FERRÁ.

Palma de Mallorca Agost de 1910.

BALMES Y ELS ESTUDIANTS

NOSTRE DEVER

Are que a la Ciutat vigatana s'es celebra festa major a honor y memoria de Balmes, creim que's dever nostre, dels estudiants, maxime dels seminaristes, comensar una noble tasca: l'estudi de l'eminent Apologista. Algunes obres seues—*El criterio*, *El protestantismo comparado*, etc.—haurien de figurar demunt les nostres taules: hauriem d'adquirir la manya am que fa parlar sa ploma, hauriem d'assimilarnos tots son esperit, hauriem d'aprofitarnos de la feyna de primera má que va fer, la qual ni s'es explotada del tot encareni molt menys acabada.

Perque el seminaristes qui pujam y formam legió novella e inexperta, no'l conexem a Balmes. Si qualque vegada, per expansió del nostre esperit cansat, nos hem agradat de la prosa vigorosa del Sacerdot de Vich, la libació es estada momentánea, el bany es estat de impressió: a dir ver, els seminaristes no'l conexem. Balmes filosof, Balmes catequista, Balmes apologista es per nosaltres terra verge.

Y may millor qu'are per nosaltres—are que som a temps de creixer intelctualment y de posar bona saba, d'arrelar fort y d'aprende a vencer—per realisar tant bella tasca d'estudi y de assimilació. May millor qu'are per posar amor a l'*opus* que realisá Balmes en defensa y enaltiment de la Religió Cristiana! Qui sab si, una volta acabats de creixer, els motllos am que mos haguem formats, y que no sien els de Balmes, serán massa fluxos, extemporanis e ineptes, sino contraproducents; mentres haurém dexat a un recó per desidia o mal gust l'*opus* sempre nou y macís, perenne y aptíssim d'aquex gran Mestre... Emperó, no succeirà tal cosa: conexedors de les circumstancies presents, sabrem aprofitar tot son cabal apologètic.

Y jo n'estic segur: l'acte de més válua que puguem fer a gloria del Apologista vigatá es comensar a estudiarlo y ainostrarlo d'avuy endevant. El Congrés conmemoratiu d'eir, ha d'esser la fita que óbria el camí profitós qu'hem de fer dins la bona terra balmeriana, ha d'esser la mostra am la qual aprenguem a

fer feyna personal, explotació directa dins aquesta mina abundosa.

El nostre desitj no será val

El nostre dever no romandrà incumplit!

¿Per ventura, en l'actual moment de «anarquia social e intelectual», com diu el Papa, hi haurá qui duptri que sia *dever nostre* el treballar de debó dins l'*opus* apologètic de Balmes, per ademplir el nostre futur ministeri?

J. BIBILONI.

ELOGIS DE BALMES

Es veritat que durant la primera mitat del sigle XIX no faltaren homes benemèrits de la Iglesia y de la societat civil pels seus escrits; però a tots aventetjá sens dupte el qui, per singular gracia a Deu, sembla haver uascut, per ilustrar esplendorosament y defender ab energia els principis de la sabiduria cristiana, en aquella perturbació dels esperits y del benestar públic que segui en tota Europa a la horrenda convulsió de la França.

(Pio X, en sa Carta al Ilm. Sr. Bisbe de Vich, ab motiu del Centenari.)

Balmes nasqué com els antics gegants bíblics de la conjunció de dues raçes adverses y heretá les qualitats eminentes d'abdues; la ilustració Cerverina, clássica, pulida, més artificial, ressó del Renaxement; lo tomisme, claríssim, naturalista, penetrant y segur, més sumort per l'estancament de sa tradició; eco fidel del excelentíssim criteri del mitj temps... es la llum més clara y penetrant en l'horitzó intelectual d'Espanya en el sigle XIX... Mort en la flor de sa joventut literaria, possehia ja maruritad de la ciencia... Balmes, té un carácter universal, es cosmopolita, y com tots els grans pensadors, es de tot el mon y perteneix a totes les épocas.

Torres y Bages.

OBRES QUE ESCRIGUÉ BALMES.

El Celibato del Clero.

El Protestantismo Comparado etc.

La Religión Demostrada.

El Criterio.

Filosofía Elemental.

Pio IX.

Sobre los Bienes del Clero.

La Situación de España.

Cartas á un Escéptico.

Filosofía Fundamental.

Poesias.

Vindicación Personal.

PUBLICACIONES PERIÓDIQUES DE BALMES

La Civilización.

El Pensamiento de la Nación.

La Sociedad.

El Católico Madrileño.

ADVERTENCIA

No haventnos cabut a n-aquest nombre dedicat a n-En Balmes tots els treballs que a la seva memoria nos han escrit els bons amies y tenguent mes cabal qui espera torn, demá, si Deu ho vol y María, publicarem un suplement

Publicat ab censura eclesiástica.

Cultura Popular

MANERA DE OBTENER EL HIELO ARTIFICIAL, SIN NECESIDAD DE MAQUINAS.

En las grandes poblaciones se vende el hielo artificial muy barato, pero en localidades de poca importancia es un artículo de difícil adquisición, y suele necesitarse muchas veces con urgencia para casos de enfermedad, como congestiones, hemorragias, etc.

He aquí la manera de obtenerlo en unos minutos:

En un cacharro cualquiera de ancha base, se echan agua y ácido nítrico en igual proporción; después nitrato amónico en cantidad mayor que la mezcla anterior, y por último, fosfato amónico en relación de *cuatro y medio* por uno de agua. En esta mezcla frigorífica, se coloca la vasija que contiene el agua que se ha de congelar, y en seguida desciende la temperatura nada menos que á 40° centígrados consiguiendo un bloque de hielo. La vasija del agua debe ser de forma apropiada para sacar de ella el hielo

De «La Sagrada Familia»

SOLUCIÓ A LA FUGA DE VOCALS DEL NÚMERO 133

L'insigne Canalejas sovint fa manifestacions de catolicisme y per demostrar son llògic heroisme les priva'n Bilbao y Sant Sebastiá.

FUGA DE VOCALS

Q . . m . l t x . r r . s . v . n i s . r r . .
 . . s g r . n x . r r . y n .
 . l P r . s . d . n t d . M . n . s t r . s
 q . . n . s g . v . r n .
 ¿ C . m h . d ' n . r d . r . g . d .
 l . p . b r . . s p . n y n . !

ES CABO ROIG.

Llibrería d'En MIQUEL DURÁN

Carré de Mallorca, 1.— Inca.

DERRERES OBRES REBUDES

ATLAS GEOGRÁFICO. Colecció de postals qu'han d'agradar ferm per la seva originalitat.

Cada targeta es un mapa d'una provincia espanyola. N'hi ha de les Balears y ben hermoses.

COLECCIÓ de llibres d'ensenyansa per F. T. D. Conté: *Compendio de Historia Sagrada*.— *Gramática Castellana* primer y segon grau.— *Aritmética* primer, segon y tercer grau.— *Geometria práctica y Agrimensura*.— *Teneduria de Libros por Partida doble* primer y segon grau.— *Atlas Geografía*.— *Método Teórico Practico para el estudio de la lengua Francesa*.— *Gramática Castellana* llibre del Mestre.— *Aritmética* id...— *Cuatro reglas* id...— *Teneduria* id...— *Ángel de la niñez* (Lectura)— *Método Racional* (Lectura)

CRÓNICA DE GUERRA DE ÁFRICA de la casa Albert Martí, cuaderns 47, 48, 49 y 50.

CIENCIAS MÉDICAS. — Malalties dels nins. Cent cinquanta consultes mèdiques pel Dr. Jules Comby. Traducció de la Segona edició francesa pel Dr. Lluís Lopez Sacconne.

PEDIATRIA.— Fascicul núm. 20, derrer de l'obra publicada pel Dr. M. Pfandler y Dr. A. Schlossmann. Edició espanyola traduida directament del Aleman pel Dr. M. Montaner de la Poza.

MES DE OCTUBRE consagrat al gloriós Sant Francesc e'Assis per Mariotti.

MES DEL ROSARIO per Morán.

PAQUETES PASTILLAS PESETAS

1.ª marca: Chocolate de la Trapa. 400 gramos. . . 14, 16 y 24 1'25, 1'50 1'75, 2 y 2'50
 2.ª marca: Chocolate de la Familia. 460 > . . . 14 y 16 1'50, 1'75, 2 y 2'50
 3.ª marca: Chocolate Económico. 350 > . . . 16 1 y 1'25

Elaborados según fórmula aprobada por los Laboratorios Químicos Municipales de Madrid Pamplona y San Sebastián.— ajitas de Merienda, 3 pesetas, con 64 raciones. Descuentos desde 50 paquetes. Porte abonados, desde 100 paquetes, hasta la estación más próxima. Se fabrica con canela, sin ella y á la vainilla. No se carga nunca el embalaje. Se hacen tareas de encargos de 50 paquetes. Al detall, principales ultramarinos.

IMPRENTA DE CA-NOSTRA

A n-Aquest Establiment se té en existencia y se fa tota casta de modelació per jutjats municipals y caxes rurals baix inteligents direccions en exes materies.

Además s'estampen cartes comercials, sobres, factures, talonaris, circulars y prospectes per anuncis.

Disponible

CA-NOSTRA

QUINZENARI POPULAR.

Preu de suscripció

Un trimestre, mitja pesseta per tot Espanya, y doble a l'extranger.

Els obrers que no ho demanin tendran la suscripció per 10 céntims mensuals, 1'20 l'any.

Redacció, administració e imprenta: carrer de Mallorca, 1, Inca.

ALMACENES SAN JOSÉ

de **Ignacio Figuerola**

BRONDO 7-9-11-esQUINA BORNE
 LENERÍA, LANERÍA, GÉNEROS DE
 PUNTO, BISUTERÍA, NOVEDADES.

Sastrería y Camisería

LA ASA MEJOR SURTIDA.

LA MÁS BARATA

PRECIO FIJO

TRENCADURES

No més patirne * No més patirne

En Rafael ferrari

de ca s'Esmoladó fa corretjes per sostenir trencadures de superior calitat, còmodes, lleugeres, que agraden ferm a tots els qui les han provades.

Carrer de Martí Melje, 2.

Inca.—A ca s'Esmoladó.—Inca.

ENQUADERNACIONES

A n-aquesta Administració s'en accepten.